

JESS WALTER

WE LEVEN IN WATER

'Als je van lezen houdt, hou je van dit boek.'

- Publishers Weekly

VERHALEN

Jess Walter

We leven in water

Uit het Engels vertaald door Nicolette Hoekmeijer

Voor Warren en Cal

Inhoud

Alle beetjes helpen	9
We leven in water	27
Dief	55
Blikje mais	69
Maagd	73
Hulpeloze wezens	85
Alsjeblift	101
Kat niet eten	105
Het New Frontier	129
De remmen	151
De wolf en de wildernis	157
Kruiwagengoden	175
Sociaaleconomisch profiel van mijn woonplaats Spokane, Washington	191
Dankbetuiging	205

Alle beetjes helpen

Bit grijpt niet graag naar karton.

Maar hij is eruit gegooid bij de Jezusbedden, wegens dronkenschap en heiligschennis, en dit is de enige manier om aan geld te komen. Dus neust hij wat tussen de geplette dozen achter Frankie Doodle's, als een kunst koper die over een bak schilderijen gebogen staat, en zodra hij een stuk vindt zonder tekst of vlekken scheurt hij het tot een vierkant. Dan loopt hij naar de Quick Stop, met de dikke kassière die hem wel mag. Hij biett een viltstift en een gedroogd worstje.

Hij eet het worstje meteen op en krijgt ogenblikkelijk kramp. Hij legt het karton op de toonbank en schrijft zorgvuldig, in blokletters: ALLE BEETJES HELPEN. Mooi handschrift heb je, Bit, zegt de kassière.

Het beste plekje, naast Dick's Hamburgers, bij de afrit van de snelweg, is al ingenomen door een of andere loser die Bit nooit eerder heeft gezien: mager, vuile broek, holle ogen. GEEN HUIS,

WEL HONGER staat er op het bordje van de knul. *Geen huis, wel honger?* roept Bit. Gast, dat is mijn tekst. De jongen steekt alleen even zijn hand op.

Bit loopt door, in westelijke richting, naar zijn andere plek. Hij ziet nog een paar anderen op straat, stomme junks – stomme kop, stom bordje: een veertigjarige blower met VIETNAM-VETERAAN, te stom om te weten dat hij toen nog niet eens was geboren, en een cokespook met een priegelig handschrift – *help me a.u.b. mijn kinderen eten geven*. Ze staan ook nog op een stom kruispunt, bij een groene golf waardoor de auto's nooit stilstaan.

Bit is op weg naar zijn stek buiten de groene golf – minder auto's, maar ze moeten tenminste wel stoppen. Mensen die van de snelweg komen, forensen, rijkelui's kinderen uit South Hill, dames op weg naar hun lunchafspraakje. Zodra hij er is pakt hij de lantaarnpaal vast en laat zich ertegenaan zakken, blik naar de grond – ongevaarlijk, meelijwekkend. Het voelt raar; meer dan een jaar geleden dat hij dit heeft moeten doen. Je denkt dat je sommige dingen achter je hebt gelaten.

Hij hoort een raampje zoemen en komt overeind, loopt naar de auto zonder de bestuurder aan te kijken. Krijgt een dollar. Dank u. Minuut later, nog een auto, nog een raampje, nog een dollar. Dank u.

Sterkte, zeggen ze steeds.

Het volgende uur is afzien. Auto's komen de heuvel af, remmen voor het verkeerslicht, stoppen, kijken, trekken op. Een vrouw die heel even aan Julie doet denken, kijkt zijn kant op en zegt geluidloos: Het spijt me. Mij ook, zegt Bit geluidloos terug. De meeste mensen kijken strak voor zich uit, vermijden oogcontact.

Na een poosje stopt er een zwarte auto en Bit komt overeind. Maar als het raampje naar beneden gaat, zijn het gewoon een paar jongens met een honkbalpetje. Die zijn het ergst, jongens

met een honkbalpetje. Bit kan zich het beste gedeisd houden, maar –

Hé, smeerlap, je bent straalbezopen.

Kan gebeuren.

Ga werk zoeken, man.

Goeie tip. Bedankt.

Er vliegt wat kleingeld uit het raam en de munten ketsen tegen de stoeprand; de jongens roepen nog wat. Bit wacht tot ze wegrijden voordat hij de munten opraapt, voorzichtig. Hij heeft gehoord van jongens die ze verhitten met een aansteker. Maar de munten voelen koel aan. Bit laat zich tegen zijn paal zakken. Er trekt een rilling over zijn rug.

Dan moet een man in een goudkleurige Mercedes cabrio boven op de rem staan omdat het licht op rood springt.

Je had het bijna gehaald, zegt Bit.

De man bekijkt hem eens goed. Zegt dan: Je ziet er gezond genoeg uit om te werken.

Dank je. Jij ook.

Laat me raden – veteraan?

Yep. De oorlog van 1812.

De man lacht. Wat dan? Je huis kwijt?

Ja, ik weet niet meer waar ik het heb gelaten.

Je bent een mafkees. Hé, weet je wat? Je krijgt twintig dollar van me als je me vertelt wat je ermee gaat doen.

Het licht springt op groen maar de man blijft gewoon staan. Een auto zwenkt om hem heen. Bit houdt een hand boven zijn ogen, tegen de zon.

Ik krijg twintig dollar van je?

Ja, maar je mag me niet in de zeik nemen. Serieus: als ik je twintig dollar geef, wat koop je er dan van?

De nieuwste Harry Potter.

Je bent echt een mafkees.

Dank je. Jij ook.

Nee. Vertel me precies wat je gaat drinken of roken of wat dan ook, dan geef ik je twintig dollar. En het moet de waarheid zijn.

De waarheid. Wat heeft iedereen daar toch mee? Hij kijkt naar de man in zijn goudkleurige cabrio. Bij de Jezusbedden komen ze nu ongeveer samen voor het groepsgesprek, proberen elkaar precies dat uit het hoofd te praten, dat waanidee, de waarheid.

Wodka, zegt Bit, want dat stijgt het snelst naar je hoofd. Ik haal het hier op de hoek, op Second, wat voor goedkope bocht ze maar in huis hebben, in plastic voor het geval ik het laat vallen. En ik koop een zakje nootjes of pretzels. Iets stevigs om later te kunnen schijten. Van wat er overblijft – Bit heeft een droge mond – koop ik staatsobligaties.

Nadat de man is weggereden kijkt Bit naar het briefje van twintig in zijn hand. Misschien is hij wel echt een mafkees.

Bit schuift het boek over de toonbank. *Harry Potter en de relieken van de dood*. Wat is een relik eigenlijk, vraagt hij.

De verkoper pakt het boek en houdt het voor de scanner. Een ander woord voor relikwie, denk ik. Ik lees die boeken niet.

Ik heb de eerste gelezen. Die vond ik wel goed. Bit laat zijn blik door Auntie's Bookstore glijden: groot en ruim opgezet, een paar zitzakken tussen de rijen boeken. Wat lees jij dan?

Palahniuk. Dat is achtentwintig zesenvijftig.

Bit fluit. Telt het geld uit en legt het op de toonbank. Shit, denkt hij, zeventig cent te weinig.

De verkoper heeft van die grote knoopachtige ringen waardoor je oorlellen worden uitgerekt. Hij beweegt zijn lippen terwijl hij het geld natelt.

Hoe groot ga je die gaten in je oren maken?

Zo groot als een dime, misschien. Hé, dit is net te weinig. Heb je een kortingskaart?

Bit klopt op zijn zakken. Hmm. In mijn andere broek.

Zo terug, zegt de jongen, en hij neemt het boek mee.

Ik heb eigenlijk een beetje haast, zegt Bit tegen de rug van de jongen.

Hij moet nog langs de Jezusbedden, al weet hij dat Cater hem misschien niet binnen zal laten. Hij mag Cater wel, ondanks zijn gemene-Jezusregels en zijn indringende, gemene-Jezusblik. Het is echt zonde wat er is gebeurd, want Bit was op de goede weg, ging vrijwel elke dag naar de groep, draaide diensten in de keuken en in de tuin. Cater heeft een systeem bij de Jezusbedden, als je het eten opdient of schoonmaakt of in de tuin werkt, krijg je uitbetaald in bonnen die je kunt inwisselen voor snacks en dat soort dingen in het winkeltje dat ze hebben. Zo blijft alles een beetje binnenshuis en leren mensen dat ze hun geld niet per se hoeven te gebruiken om zichzelf de vernieling in te helpen. Natuurlijk is er een handeltje ontstaan in die bonnen, die nauwelijks iets opleveren, zodat je na een hele tijd sparen kunt scoren, maar ook dat heeft Bit onder controle – haast als een normaal mens. Al meer dan een jaar geen meth meer, een keer per maand een paar biertjes, zo heel af en toe een klein flesje wijn.

Tot vorig weekend. Donderdag tijdens de groep had Dikke Danny weer lopen opscheppen over die keer dat hij een overdosis had genomen, waardoor Bit aan Julie had moeten denken, aan haar voet die maar bleef schokken toen ze al niet meer ademde, en dus had hij na afloop van het groepsgesprek wat geld gepakt dat hij had verstopt – in de holle spijl van zijn bed – en was een biertje gaan drinken. In een kroeg. Tegen de bar geleund keek hij naar honkbal, als een normaal mens. En het was fantastisch. Jezus, hij had het niet eens helemaal opgedronken; het ging hem meer om de kroeg dan om het bier.

Maar het was zo lekker dat hij op vrijdag voor de bijl ging en twee flessen zwaar bier haalde in de Quik Stop. En toen hij weer

bij de Jezusbedden was, wist Wallace niet hoe snel hij Cater moest vertellen dat Bit zijn bonnen had verkocht voor drankgeld.

Alles heeft gevolgen, zegt Cater steeds.

Ik voel me klote, zegt Bit steeds.

Laten we het over jóú hebben, zegt Andrea de maatschappelijk werkster steeds.

Kom maar eens langs als je nuchter bent, zegt de dikke kassière van de Quik Stop steeds.

Mafkees, zegt de man in de goudkleurige cabrio steeds.

Eindelijk komt de jongen van de boekwinkel terug. Hij heeft een kaartje in zijn hand, formaat rijbewijs, en hij geeft het aan Bit, met een pen erbij. Zo, nu heb je een kortingskaart, zegt de jongen.

Op het kleine kartonnetje schrijft Bit achter NAAM: *Maf, Kees*. En achter ADRES schrijft Bit: *Alle beetjes helpen*.

Bit loopt weer verder, langs de rivier richting centrum. Julie en hij hebben een tijdje iets verderop aan de oever gebivakkeerd, waar het water een bocht maakt en minder woest is. Dan rookten ze wat, waarna zij op haar rug ging liggen en iets mompelde over hun leven weer op de rails krijgen.

Bit probeerde dat duidelijk te maken aan Cater. Ja, hij heeft het verkloot, maar hij had zijn bonnen verhandeld om een boek te kopen, om zijn leven op orde te krijgen. Maar Cater vertrouwde het niet, stelde allemaal vragen, en toen vond Wallace het nodig om *Hij liegt* te zeggen, waarop Bit Wallace aanvloog en Cater hem weg moest trekken – niet bepaald zachtzinnig – en Bit *godverdomme dit* en *godverdomme dat* schreeuwde waarmee hij op drie van de drie punten scoorde (1. Niet drinken, 2. Niet vechten, 3. Niet de naam van de Heer ijdel gebruiken) zodat Cater geen keus had, zei hij, want regels zijn nu eenmaal regels.

Dan heb ik ook geen keus, zei Bit, die woedend voor de deur van de Jezusbedden liep te ijsberen.

O, jawel, zei Cater. Je hebt altijd een keus.

Natuurlijk had Cater gelijk. Maar uit wrok of zelfmedelijden, of domweg omdat hij dorst had, sloeg Bit de helft van zijn boekengeld stuk aan een fles sterkedrank, sliep een paar nachten op straat en gebruikte toen de rest van zijn geld voor een tweede fles. Je denkt dat je bepaalde dingen achter je hebt gelaten, peuken van straat oprapen, in steegjes schijten. Hij was die ochtend wakker geworden op een parkeerplaats ten noorden van de rivier, achter een brommende warmtepomp. Had naar de rivier gekeken en kon Julie bijna zien liggen, op haar rug in het gras. *Wanneer krijgen we ons leven weer op de rails, Wayne?*

Bit loopt langs bakstenen gebouwen en verlaten pakhuizen. Spokane is een donutstad, het centrum is een gat, de bewoners zitten allemaal in de buitenwijken. Het begrip *donutstad* maakt deel uit van Bits universele verstedelijkingstheorie, net als het fenomeen van de kwijnende stadscentra die allemaal hun toevlucht nemen tot dezelfde doorzichtige trucjes: hang een uithangbord aan een leegstaand pakhuis, met *Luxe lofts te koop!*, zet bussen in die aan trams doen denken, organiseer een of andere stompzinnige boerenmarkt.

Fascinerend, zegt Andrea steeds wanneer Bit over zijn theorie begint. Maar in de groep praten we over onszélf, Bit. Laten we het over jou hebben.

Maar stel nou dat ik dit bèn, had Bit een keer gezegd. Waarom kunnen we niet zijn wat we zien en denken? Waarom moeten we altijd alleen maar die trieste verhalen zijn – zoals Dikke Danny die doet alsof hij het vreselijk vindt dat hij zijn leven heeft verkloot terwijl we allemaal weten dat hij alleen maar wil opscheppen dat hij vroeger zoveel coke snoof? Waarom kunnen we het niet hebben over wat we dénken in plaats van over al die stomme dingen die we hebben gedáán?

Oké, Wayne, zei ze – wat denk je zelf?

Ik denk dat ik enorm stomme dingen heb gedaan.

Andrea mag hem, moet altijd lachen om zijn grapjes, doet alsof hij slimmer is dan de anderen, wat ook zo is. Ze flirt zelfs een beetje met hem.

Hoe kom je aan die bijnaam? had ze hem ooit gevraagd.

A bit – een beetje. Meer zal een vrouw nooit van me krijgen, had hij gezegd. En ik heb een keer iemand doodgebeten. Eén beet en zijn strottenhoofd was doormidden.

Het is gewoon zijn achternaam, zei Wallace. Bittering.

Dat is zo, zei hij. Maar ik heb ook een keer iemands strottenhoofd doormidden gebeten.

Je vindt jezelf heel wat, hè, zegt Wallace steeds.

Wil je over Julie praten? zegt Andrea steeds.

Liever niet, zegt Bit steeds.

We zijn allemaal kinderen Gods, zegt Cater steeds.

Maar Cater is er niet eens als Bit naar de Jezusbedden gaat. Hij is naar een voetbalwedstrijd van zijn zoontje. Kenny van de intake steekt zijn hoofd uit het raampje en zegt dat hij Bit pas binnen kan laten als hij het heeft bijgelegd met Cater.

Oké, zegt Bit, maar wil je iets voor me doen? Hij haalt het boek uit zijn tas. Zeg hem dat ik je dit heb laten zien.

Bit loopt langs bakstenen winkelpuien en appartementen, door betere buurten met groene gazons. Het boek voelt zwaar onder zijn arm.

Een ander onderdeel van Bits universele verstedelijkingstheorie heeft te maken met sprinklers – de welstand van een bepaalde buurt valt af te lezen aan de manier waarop de tuinen worden besproeid. Als elk huis is voorzien van een automatische sprinklerinstallatie, heb je het al gauw over bedragen met vijf nullen. Als de meeste bewoners met tuinslangen lopen te zeulen, heb je het over net boven modaal. En als ze de tuin maar gewoon de tuin laten... tja, dan

heb je het over het soort pauperwijk waar Bit en Julie altijd woonden, met uitzondering van dat ene appartementje in Wenatchee, die zomer dat Bit in de appelgaard werkte. Hij denkt nog wel eens aan die plek en probeert zich dan voor te stellen dat hij alles wat er is gebeurd zou kunnen terugdraaien, als een reeks dominostenen die je weer overeind zet. Tot Nate aan toe.

Bit haalt diep adem, kijkt naar de huizen om hem heen om de gedachte af te schudden, kijkt naar de stoepen en de tuintegels en de zelf geknutselde brievenbussen. Het is geen onaardige wandeling. De Molsons wonen in een buurt die is ingeklemd tussen verkeersaders, zo'n tien blokken vrijstaande huizen, grote tuinen met een hek, alles keurig netjes, het soort buurt waar Julie dol op was – mooi maar niet protserig. Bit haalt de ansichtkaart tevoorschijn, kijkt nog een keer naar het adres hoewel hij zich het huis herinnert van de vorige keer. Nog twee blokken.

Het begint frisjes te worden, dikke wolken dalen neer, als een deken over een kind. Het kan elk moment gaan regenen. Bit schat deze buurt in op zo'n 40 procent sprinklerinstallaties, 25 procent garages met ruimte voor twee auto's, veel rotstuintjes met boompjes langs het trottoir. De Molsons wonen in het grootste huis van hun blok, grijs, twee verdiepingen en aan de achterkant een flinke aanbouw. Twee jongetjes – eentje zwart, eentje wit, allebei kleiner dan Nate – staan in de voortuin, achter een stevig hek van harmonicagaas, gebogen over iets onduidelijks. Een insect, gokt Bit.

Hallo, zegt Bit vanaf zijn kant van het hek. Weten de heren misschien of Nate in de buurt is?

Hij is beneden aan het pingpongen, zegt een van de jongens. De andere jongen pakt zijn arm, ongetwijfeld om hem eraan te herinneren dat ze niet met vreemde mannen mogen praten.

Kunnen jullie even tegen meneer en mevrouw Molson zeggen dat Wayne Bitteringer op de stoep staat. Hij wil alleen Nate heel eventjes spreken.

De jongens blijven een poosje weg. Bit schraapt zijn keel. Wipt van zijn ene voet op de andere. Spitst zijn oren of hij een politieauto hoort. Hij laat zijn blik langs de huizen glijden en het stemt hem treurig dat de buurt niet nog mooier is, dat Nate niet bij een pleeggezin in South Hill is geplaatst, bij een arts of zo. Bespottelijke gedachte; hij schaamt zich dat hij het zelfs maar dénkt.

Mevrouw Molson lijkt dikker dan de vorige keer dat hij langskwam, in het voorjaar – is het alweer zo lang geleden? Meer dan een halfjaar? Ze heeft de vorm van een bowlingkegel, met een stevige bos naar één kant gekamd haar en een grote bril met ronde glazen. Maar geen kwaad woord over haar of haar man, ze nemen tenslotte wel al die kinderen in huis.

Ze fronst haar wenkbrauwen. Meneer Bittinger –
Zegt u maar Wayne.

Meneer Bittinger, zoals ik al eerder heb gezegd kunt u niet zomaar langskomen.

Nee, ik weet het, mevrouw Molson. Ik moet eerst een verzoek indienen bij de voogd. Ik weet het. Maar... ik was zijn verjaardag helemaal vergeten. Ik had hem een boek willen geven. En ik zweer het u –

Wat voor boek? Ze steekt haar handen uit. Bit geeft haar het boek. Ze kijkt in het tasje zonder het boek eruit te halen, alsof het besmet was.

Meneer Bittinger, u wéét hoe meneer Molson en ik over dit soort boeken denken. Ze wil het hem teruggeven, maar Bit weigert het aan te pakken.

Natuurlijk, ik weet het, mevrouw Molson. Hij klopt even op de ansicht in zijn achterzak – een afbeelding van een camping aan een meer. De kaart was naar hun vroegere appartement gestuurd. Bits oude huisbaas Gayle had hem meegebracht naar de Jezus-

bedden, toen hij een maand geleden langskwam – of was het inmiddels alweer drie maanden geleden?

Pap – ik ben op kamp en we moeten onze ouders schrijven en ik ben soort van boos (niet heel erg maar een beetje) op de Molsons omdat ze mijn Harry Potter-boeken hebben afgepakt want ze zeggen dat die duivels zijn. Ik heb hier met pijn-en-boog geschoten en dat was leuk. Ik hoop dat het met jou ook goed gaat.

Nate.

Ik respecteer uw geloof, zegt Bit tegen mevrouw Molson. Echt. Het is waarschijnlijk de reden dat u en meneer Molson zulke goede mensen zijn, dat u die kinderen in huis neemt. Maar Nate, hij is gewoon dol op die Harry Potter-boeken. En na alles wat hij heeft doorgemaakt, zo'n slappe zak als vader – Jezus, waarom had hij dat nou gezegd – het spijt me, neemt u me niet kwalijk... en de dood van zijn moeder, is het misschien... ik bedoel... Bit voelt het bloed naar zijn wangen trekken.

Mevrouw Molson kijkt over haar schouder naar het huis. Misschien is het goed om te weten, meneer Bitteringer, zegt ze, dat we de jongens ons geloof niet opdringen. We hanteren gewoon strakke regels. Iedereen hier in huis gaat naar de kerk en iedereen zit een uur per dag aan zijn huiswerk en we houden goed in de gaten wat er wordt gelezen en waarnaar wordt gekeken. Voor alle jongens gelden dezelfde regels. Anders werkt het niet. Met acht jongens in huis.

Dat begrijp ik, zegt Bit. Dat begrijp ik helemaal.

Bit had Nate de eerste Harry Potter voorgelezen toen hij nog maar zes was, soms zelfs met een Brits accent. Julie had hem het tweede deel voorgelezen, zonder accent, lekker tegen elkaar

gekropen in het bed van het hotel waar ze tijdelijk waren gestrand. Ze haalden de boeken uit de bibliotheek. Vanaf deel twee las Nate ze zelf. Bit zou willen dat hij de boeken was blijven voorlezen in de tijd voordat één voor één de dominostenen omvielen: voordat de kinderbescherming op de stoep stond, voordat Julie zo hopeloos verslaafd raakte, voordat...

We doen dit al jaren, zegt mevrouw Molson. We hebben meer dan veertig pleegkinderen in huis gehad, en we hebben gemerkt dat dit het beste werkt: vasthouden aan de regels.

Ja, zo dachten wij er ook over, en ik kan u niet zeggen hoe blij ik ben dat hij in een stabiel gezin als dit is opgenomen. Echt. Mijn vrouw en ik, we hebben ons best gedaan, en we dachten altijd, als we ons leven weer op de rails hebben, dan kunnen we... eh... maar ja...

Mevrouw Molson kijkt naar haar schoenen.

Dit was niet de bedoeling, dit zelfbeklag. Bit had een gesprek willen voeren, als twee normale mensen, maar hij heeft het gevoel alsof hij in het niets oplost. Het is alsof hij probeert een andere taal te spreken – Gemoedelijk Buitenwijks – en het put hem uit zoals de groepsgesprekken hem uitputten: al dat gewauwel over de keuzes die iedereen heeft gemaakt en de inzichten die dat heeft opgeleverd. En hij is zelf de ergste van allemaal, hij wil niets liever dan dat Andrea hem mag, dat ze denkt dat hij clean is, maar ondertussen hunkert hij naar drugs, naar drank.

Bit schraapt zijn keel.

Het is alleen... nou ja, alleen dit boek. Dat is toch niet zo heel erg?

Meneer Bittinger.

Na een poosje glimlacht Bit en zegt met schorre stem: Alle beetjes helpen.

Als ze hem aankijkt schuilt er iets in haar blik wat welhaast medelijden moet zijn, al weet hij het niet zeker. Dan slaakt ze een

zucht en kijkt weer naar het boek. Nou ja... ik kan het voor hem apart leggen. Voor later. Dan krijgt hij het als hij weer bij u terecht-kan... of als hij op zichzelf gaat wonen, of bij iemand anders –

Dank u wel. Daar ben ik blij om. Bit schraapt zijn keel. Zou u het hem even willen laten zien, voordat u het opbergt? Zeggen dat zijn pa het heeft gebracht, voor zijn verjaardag?

Geen probleem, zegt mevrouw Molson, maar dan verhardt ze weer. U moet hier niet meer komen, meneer Bittinger.

Ik weet het, zegt hij.

Volgende keer bel ik de politie.

Hij doet een paar pasjes achteruit. Er komt geen volgende keer.

Dat zei u vorig voorjaar ook.

Nog een paar pasjes: Ik weet het. Het spijt me.

Bel meneer Gandor, hij is vast bereid een bezoek te regelen.

Zal ik doen. Dank u wel, mevrouw Molson.

Ze draait zich om en loopt naar binnen. Bit blijft staan op de plek waar hij achteruitdeinzend terecht is gekomen, midden op straat, en hij heeft het gevoel dat hij elk moment kan openbarsten, als een waterballon of een zak vloeistof, dat hij over de tegels zal uitstromen en van de stoeprand zal druppen. *Wanneer krijgen we ons leven weer op de rails?*

Haastig loopt Bit richting het centrum. In gedachten ziet hij dat in alle huizen om hem heen de vitrage wordt opengeschoven. *Je vindt jezelf heel wat. Laten we het eens over jou hebben.* Jezus, hij heeft nu echt even iets nodig. Hij heeft zijn *ALLE BEETJES HELPEN*-bord verstopt, ergens achter Frankie Doodle's; misschien kan hij beter zijn bord ophalen in plaats van naar de Jezusbedden gaan en op Cater inpraten. Zijn vaste stek opzoeken. Nog één keer helemaal kapotgaan, zoals vroeger met Julie. Misschien komt die vent in die goudkleurige cabrio wel weer langs en krijgt hij weer twintig dollar. Hij probeert aan iets leuks te denken. Stelt zich voor dat die vent in die goudkleurige Mercedes blijft

staan en dat Bit zijn kartonnen bordje omdraait en dat er *Mafkees* op de achterkant staat en dat de man in de lach schiet en dat Bit bij hem in de auto stapt en dat ze helemaal losgaan in Reno of zoiets.

Alle beetjes helpen, mafkees! Mafkees helpt alle beetjes! Wil je over Julie praten? Mooi dat niks helpt, mafkees! Hoelang heb je gespaard voor dat boek, Bit? Alle maffe beetjes helpen!

Pap! Bit draait zich om en daar komt Nate aanrijden, staand op de pedalen van een kleine BMX-fiets, die heen en weer zwaait onder zijn gewicht. Djiezus, wat is hij groot, en heeft hij een fiets? Ja, natuurlijk heeft hij een fiets. Welke dertienjarige heeft er nou geen fiets? Hij herinnert zich dat Julie een keer wakker werd met de woorden: We moeten een fiets voor Nate kopen. Hoe ver hij ook heen was, Bit wist dat de jongen wel grotere problemen had dan het gemis van een fiets.

Hij probeert zijn aandacht erbij te houden. De jongen heeft stekeltjeshaar, haast militaristisch kort. Julie zou het vreselijk hebben gevonden. Maar er is nog iets – zijn tanden. Hij heeft een beugel. Als hij dichterbij komt, ziet Bit dat hij het boek onder zijn arm heeft, in een bruin tasje.

Ik kan het niet aannemen, pap.

Nee, het is goed, zegt Bit. Ik heb met mevrouw Molson gepraat en ze zei –

Ik heb het op kamp gelezen. Iemand in onze hut had het bij zich. Het was mooi. Maar neem het maar weer terug.

Bit sluit zijn ogen, voelt een golf van duizeligheid. Nee, Nate, ik wil dat jij het houdt.

Nee echt, zegt hij, dat kan niet. Sorry. En hij steekt hem het boek toe, kijkt hem recht in de ogen, als een smeris. Jezus, denkt Bit, die jongen is in alle opzichten veranderd – langer en zo... alert.

Toe, zegt Nate. Pak aan.

Bit pakt het aan.

Ik had dat niet moeten schrijven, op die kaart, zegt Nate. Ik was zo kwaad dat ik het niet mocht lezen van ze. Maar nu begrijp ik het. Het was stom van me.

Nee, zegt Bit, ik was blij met je kaart. Heb je een leuke verjaardag gehad?

Het lijkt even te duren voordat Nate zich zijn verjaardag kan herinneren. O. Ja, hoor. Het was leuk. We zijn naar de waterglijbaan geweest.

En je school begint...

Drie weken geleden.

O. Ja natuurlijk, zegt hij, maar hij kan het nauwelijks geloven. Het is alsof de tijd niet langer gewoon verstrijkt; hij stroomt, lekt weg. Bit wil iets over de nieuwe klas zeggen, zodat Nate weet dat hij het wéét. In zijn hoofd telt hij de jaren op: één nadat Nate was weggehaald, één na Julie en één waarin hij heeft geprobeerd erbovenop te komen in de Jezusbedden – de Molsons hebben hem al dik drie jaar. Dj Jezus.

En... vind je het spannend, groep acht?

Mwah. Ik vond het vorig jaar spannender.

Ja. Bit kan het bijna niet verdragen, die ogen die hem strak blijven aankijken. Het doet hem denken aan Cater.

Alles heeft gevolgen, zegt Cater steeds.

Ik vond het vorig jaar spannender, zegt Nate steeds.

Ik voel me niet goed, zegt Julie steeds.

Nee, zegt Bit, zo spannend is het natuurlijk ook niet. Hij kan nog steeds elk moment openbarsten, wegvloeien over het wegdek.

Gaat het, pap?

Ja, hoor. Ik vind het gewoon fijn om je te zien. Zo'n aanvraag indienen voor een bezoek... Ik ben niet zo goed in plannen.

Het geeft niet. Nate glimlacht. Kijkt even over zijn schouder. Nou ja... Ik moet –